

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO

IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ

DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

STALINO KELIU

Eina nuo 1946 metų

Kupiškis,

1960 m. vasario 3 d.

Trečiadienis

Nr. 10 (1391)

Kaina 15 kap.

TSRs Ministrų Taryboje

Sėkmingai atlikus 1959 metų ti 1959 metų Visasąjunginį gy-
Visasąjunginį gyventojų surašy-
mą, TSR Sąjungos Ministrų Ta-
ryba pareiškė padėką visiems
darbuotojams, padėjusiems atlik-
ti surašymą.
Išmonių, įstaigų ir organiza-
cijų vadovai privalo įrašyti į
darbuotojų darbo knygutes jiems
pareikštą padėką.

TIKRINAME GALIMYBES GYVULIŲ PRODUKTYVUMUI

PADIDINTI ŽIEMĄ

KIAULIENOS SAVIKAINA GALĖTŲ BŪTI KELIS KARTUS MAŽESNĖ

Mūsų kolūkyje mėsos sa-
vikaina — 23 rb kilogra-
mų. To pagrindinė prie-
žastis, jog kiaulių fermos
vedėjas Aleksas Lapienis
kiaulių šerikams darbadie-
nius prirašo iš akies už vi-
sus metus, kiaulių visai ne-
svėres. Žinoma, neužmiršta
prirašyti ir sau darbadie-
nių. A. Lapienis praėjusiais
metais pirkė iš kolūkio kar-
vę. Buvo numatyta sumo-
kėti 3000 rublių. Bet buvęs
buhalteris A. Kepalas atkū-
sunakino, ir iki šiai die-
nai pinigai už karvę nesu-
mokėti. Tas rodo, kaip kol-

ūkyje apleista apskaita.
Kiaulių fermoje taip pat
nėra jokios pašarų kontro-
lės. Pašarų vežikai jau bu-
vo anksčiau kritikuoti už
pašarų grobstymą, tačiau
trūkumai nešalinami. Tik
pašalinus minėtus trūku-
mus, bus galima žymiai dau-
giau užauginti kiaulius; ta-
syk ir mėsos savikaina su-
mažės.

A. Bernotavičius

P. Gasiūnas

D. Senvaitytė

M. Melnikaitis v. kolūkio
kontrolinio posto korespondentai

ZOOTECHNIKE, JŪSŲ LAUKIA GYVULIAI

Neseniai į kolūkį atvyko
dalinai padeda išvengti pa-
dirbti zootechnikę Vanda
Sanvaitytė. Mes tikėjome,
jog ji dažnai lankysis gy-
vulininkystės fermose, kon-
krečiai padės kolūkiečiams.
Gera dirba karvių melžė-
ja O. Juodviršytė ir kt. Tik
siūlyta dirbti kiaulių fer-
mos vedėja, ji nesutiko. Ji
nesidomi ir stambiųjų ra-
guočių ferma. Kolūkyje pra-
ėjusiais metais gerai užde-
rėjo javai. Kolūkio pašari-
ninkui Pranui Kumščui pa-
siūlius, šiaudai smulkinami
ir gaminamas akselis. Tai

Z. Napalytė
A. Eglaitė
N. ZinkevičiusMičiurino v. kolūkio kontrolinio
posto korespondentai

Rajono darbo žmonės iškilmingai paminėjo
didžiojo rusų rašytojo Antono Čechovo šimtąsias
gimimo metines. Rajono kultūros bei švietimo įstaigose
vyko gausūs susirinkimai, kuriuose buvo susipa-
žįstama su literatūros klasiko A. Čechovo kūryba,
buvo aptartamos jo knygos. Labai džiugu, kad
žyml dalis šio pasaulinio masto rašytojo knygų
yra išversta į lietuvių kalbą.

Nuotraukoje: Kan-
no dramos teatro akto-
rius Lalmonas Noreika
(dešinėje) grimuoja Jur-
barko liaudies teatro ak-
torių komjaunimo rajono
komiteto sekretorių Romą
Stumbri.

V. Bražo nuotr.

KUPIŠKIO RAJONO „ŠVIESOS“ KOLŪKIO KOMJAUNUOLIŲ-JAUNUOLIŲ KREIPIMASIS

į visus rajono kolūkių komjaunuolius-jaunuolius

Brangūs draugai! Apsvarstę TSKP
Centro Komiteto gruodžio Plenumo nuta-
rimą „Dėl tolesnio žemės ūkio vystymo“,
„Šviesos“ kolūkio komjaunuoliai-jaunuoliai
karštai pritarė Plenumo paruoštomis
priemonėms dėl tolesnio visų žemės ūkio
šakų vystymo ir žemės ūkio produktų
gamybės padidinimo bei jų savikainos su-
mažinimo.

Viena iš pagrindinių priemonių, spren-
džiant šį atsakingą uždavinį, yra žemdir-
bystės kultūros kėlimas ir laukų derlingu-
mo didinimas, pakankamais kiekiais
kaupiant vietines organines trąšas, išau-
ginant gausius kukurūzų derlius, pagami-
nant kiekvienai visuomeninei karvei ne
mažiau kaip po 10 tonų silosos.

Praėjusiais, t. y. pirmaisiais didingo-
jo septynmečio metais mūsų kolūkio kom-
jaunuoliai-jaunuoliai išaugino 4 ha plote
kukurūzus, kurių derlius iš kiekvieno ha
siekė po 450 cnt žaliosios masės. Tai, žino-
ma, dar gana kuklūs pasiekimai, nes, au-
ginant kukurūzus, mažai buvo panaudoja-
ma technika.

Apsvarstę savo galimybes ir esamus
rezervus, mes, „Šviesos“ kolūkio komjaun-
uoliai ir jaunuoliai, nusprendėme įsijung-
ti į darbą tvirtos pašarų bazės visuomeni-
niam gyvuliams sudarymui. Mes įsipa-
reigojome 1960 metais, antraisiais didin-

gojo septynmečio metais, išauginti kom-
jaunimo-jaunimo grandies jėgomis 10 ha
kukurūzų ir gauti ne mažiau kaip po 600
cnt žaliosios masės iš ha. Šiuo tikslu mes
paruošime ir išvešime ne mažiau kaip 30
tonų organinių trąšų į kiekvieną ha, už-
tikrinsime sava laikį ir kokybišką dirvos
įdirbimą, kukurūzų sėją atliksime tiksliai
kvadratinio-lizdiniu būdu. Viso augimo
metu mes užtikrinsime teisingą jų priežiū-
rą ir patvėsimą mineralinėmis trąšomis.

Jau dabar sudaryta komjaunimo-jaunimo
kukurūzų auginimo grandis, kuri kruopš-
čiai ruošiasi auginti kukurūzus. Komjaun-
uoliams konkrečius metodinius nurody-
mus duoda kolūkio žemės ūkio specialis-
tas Irena Dyrienė, padeda komunistai.

Mes organizuojame mėšlo bei kitų
organinių trąšų kaupimą, laikymą ir pa-
naudojimą kukurūzų auginimui, prie fermų
padedame sutvarkyti esamas ir įrengiame
naujas mėšlides, srutų duobes ir nutekė-
jimo griovėlius.

Mes, „Šviesos“ kolūkio komjaunuol-
iai, kviečiame visus rajono kolūkių kom-
jaunuolius bei jaunuolius plačiai išvystyti
socialistinį lenktyniavimą už gausų derlių.

LLKJS Kupiškio RK biuras „Šviesos“
kolūkio komjaunuolių-jaunuolių kreipimuisi
į visus rajono kolūkių komjaunuolius ir jau-
nuolius pritaria.

Laiškai iš „Tarybinio pirmūno“ kolūkio

1. TRYS pagrindiniai VEIKSNIAI, nulemiantieji laukų derlingumą

Nuo 1956 metų mūsų kolū-
kyje grūdinių kultūrų derlingumas
padidėjo daugiau kaip penkis kartus. Jeigu šio
laikotarpio pradžioje kolūkyje
vidutiniškai iš hektaro bū-
davo gaunama keturi cnt grū-
dinių kultūrų, tai praėjusiais
metais vidutinis grūdinių kul-
tūrų derlingumas visame ar-
telės pasėlių plote sudarė
23,5 cnt iš ha. Žymiai padidė-
jo techninių, pašarinių kul-
tūrų, visų pasėlių derliai.
Pavyzdžiui, vidutinis bulvių
derlingumas iš hektaro pra-
ėjusiais metais pasiekė 200
cnt, o pirmoje laukininkystės
brigadoje, kur brigadininku
dirba Pranas Kikilas, 20 ha
plote gauta po 204 cnt bulvių
iš ha. Vidutinis pašarinių šakniavaisių der-
lius viršijo 360 cnt iš ha. Ne-

Petras Bancevičius
kolūkio pirmininkas

blogai praėjusiais metais už-
derėjo ir cukrinių runkeliai.
Vidutinis jų derlingumas iš
hektaro siekė 300 cnt. O pir-
moje laukininkystės brigadoje
5,5 ha plote cukrinių run-
kelių derlius viršijo 380 cnt
iš ha. Gera pas mus auga ir
kukurūzai. Praėjusiais metais
vidutiniškai iš ha gavome iki
600 cnt žaliosios masės.

KAS GI TIE TRYS PA- GRINDINIAI VEIKSNIAI, UŽ- TIKRINANTIEJI VISŲ KUL- TŪRŲ GAUSŲ DERLIŲ?

1. LAUKŲ TREŠIMAS

VIETINĖMIS TRĄŠOMIS

Durpynų kolūkyje nėra.
Todėl nuo 1956 metų iš Še-
petos durpių-kraiko fabriko
kasmet parsigabendavome
reikiamą durpių-kraiko kiekį.
Reikalai iš karto pagerėjo,
nes, papildant pakratus dur-
pėmis, gyvuliai daugiau pri-
mindavo mėšlo. Tuo laiku
durpės žymiai dalimi pakeis-
davo šiaudus. Jeigu 1956 me-
tais vidutiniškai ariamos že-
mės hektarui teko tik apie
vieną toną organinių trąšų,
tai praėjusiais metais kolūkyje
kiekvienam hektarui ari-

mos žemės surinkta po 6,3
tonos organinių trąšų.

Savo laiku buvo įsigalė-
jusi žalinga praktika—statyti
gyvuliams tik tokius pa-
status, kur mėšlas kiekvieną
dieną iš tvartų būtų išveža-
mas. Mes įsitikinome, kad
tai žalinga praktika. Pirmą,
kada gyvuliai stovi ant mėš-
lo ir gerai jiems pakreikia-
ma, jiems žiemotį sudaromos
žymiai geresnės sąlygos; ant-
ra, kada mėšlas ilgesnį laiką
būna tvartuose, jis raciona-
liau sunaudojamas, daugiau
jo priminama, geresnė jo ko-
kybė. Pradžioje ir pas mus
būdavo tokių reiškinių, kada
mėšlą kiekvieną dieną išvež-
davome iš tvarto. Bet greitai
įsitikinome, kad nuo to kolū-
kis turi didelių nuostolių.
Tuose kolūkiuose, kur jau
būtina kiekvieną dieną iš-
vežti mėšlą iš tvartų, retkia
būtinai krauti į didelius kau-
pus, apdengti bei maišyti su
durpėmis.

Kada kolūkyje yra daug
mėšlo, aišku savaime, gau-
namas gausus visų kultūrų,
o tuo pačiu ir grūdinių kul-
tūrų, derlius. Todėl turima
daug pakratų. O kada turima
daug pakratų, turima daug ir
(Nukelta į 2 psl.).

VLADIMIRAS LENINAS—GERIAUSIAS DARBO ŽMONIŲ DRAUGAS

Niekuomet neužmiršiu audringųjų 1918 metų. Vasario mėnesio pabaigoje mes, įvairių Rusijos tautų sūnūs, pirmieji sudarėme Raudonosios Armijos branduolį. Daugumoje tai buvo Putilovo, Trubočovo (šiame fabrike aš dirbau) ir kitų stambių Petrogrado fabriku ir gamyklų darbininkai. Kol gyvas būsiu, niekada neužmiršiu Vladimiro Lenino pasakytos kalbos mums, raudonarmiečiams, išvykstant į kovą prieš vokiškus okupantus.

Partijos įkvėpti, didžiosios rusų tautos ir visos Rusijos tautų sūnūs kovėmės iki paskutiniųjų. Tai buvo pirmosios mūsų pergalės prieš jaunos tarybinės respublikos priešus. 1918 metų vasario mėnesyje ties Pskovu vyko žiaurūs mūšiai. Pagaliau mes sulaikėme vokiečių puolimą ir apgyvenėme revoliucijos širdį—Petrogradą.

Man teko laimėti girdėti Lenino kalbą mums išvykstant ginti didžiųjų Spalio revoliucijos iškovojimų. Išvykstantiems į frontą raudonarmiečiams Leninas kalbėjo: „TARYBŲ VALDŽIA GERIA NACIONALINIUS VISŲ RUSIJOS TAUTŲ INTERESUS... JŪS, VAKARINIŲ SRIČIŲ GYVENTOJAI, KOVODAMI SU VOKIŠKAISIAIS GROBIKAIS, KARTU KOVOJATE UŽ TARYBŲ VALDŽIOS ĮKŪRIMĄ SAVOJE ŠALYJE“.

Vladimiras Leninas gerai pažino revoliucijos karius. Jis žinojo, kad šioje žūtbūtinėje kovoje šalia rusų,

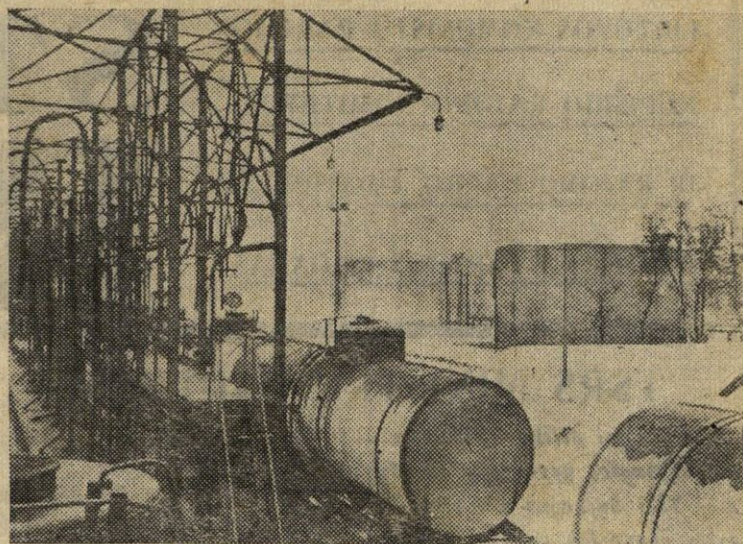
Jonas Sabaliauskas
Kovų už Tarybų valdžią
Lietuvoje dalyvis

ukrainiečių, baltarusių
didvyriškai už revoliucijos
reikalą kaunasi ir lie-

tuviai, latviai, estai. Todėl jis ragino pasekti rusų tautos pavyzdžiu ir savame krašte kurti tarybinę valdžią. Vladimiro Lenino paprastumas, mokėjimas suprasti kilniusius darbo žmonių siekius darė jį nepaprastai populiariu kareivių tarpe. Štai kodėl mes, partijos, Lenino žodžių įkvėpti, laimėjome pirmuosius mūšius prieš įnirtingus tarybinės respublikos priešus.

Kaip nesulaikyti tekančios saulės, taip nesulaikyti kilniųjų revoliucinių idėjų. Pavergtųjų žmonių širdyse jos plito ne dienomis, bet valandomis. Raudonajai Armijai pasiekus pirmąsias pergalės prie Pskovo, mes, lietuviai raudonarmiečiai, partijos nurodymu nelegaliai grįžome į okupuotą Lietuvą. Atvykau į gimtąjį Kupiškį. 1918 metų pabaigoje Rusijos proletariato pavyzdžiu Kupiškyje įkūrėme Tarybų valdžią. Išvijome vokiškus okupantus. Tai buvo pirmosios mūsų pergalės, einant Vladimiro Lenino nurodytu keliu. Daug vandens prabėgo nuo tų audringųjų revoliucinių dienų. Išsipildė Vladimiro Lenino žodžiai. Lietuvių tauta visiems laikams nusimetė išnaudotojų jungą ir žengia į didingąjį komunizmo rytą. Šiuo garbinguoju keliu eina ir Kupiškio rajono darbo žmonės.

Nafta Klaipėdos uoste

Važiuojant iš Klaipėdos miesto, autobusas stabtelė sustojimo vietoje „Naftos bazė“. Čia yra Klaipėdos naftos eksperto-perpylimo įmonė. Dar prieš porą metų šioje vietoje plytėjo tušti plotai. Dabar čia iškilo mūriniai pastatai ir didžiuliai sidabrinės spalvos metaliniai rezervuarai. Vienas toks rezervuaras gali sutalpinti kelis tūkstančių tonų naftos. Nafta į šiuos rezervuarus per pumpuojama tiesiog iš geležinkelio cisternų, kuriomis ji atgabenama į Klaipėdą iš Baškirijos, Totorijos ir kitų naftingų šalies rajonų. Geležinkelio sąstatams priimti įrengta speciali 280 metrų ilgio estakada. Užvažius susitvėrė ant estakados, li būti perpumpuojamas į tanklaivius. Tanklaiviams priimti prie Kuršių marių pastatyta speciali krantinė. Į ją iš naftos eksperto bazės nutiesti vamzdžiai, kuriais naftos produktai perpilami į laivus. Nuotraukoje: naftos eksperto-perpylimo bazėje. A. Andriekaus tekstas, V. Rupšlaukio nuotr.

Laiškai iš „Tarybinio pirmūno“ kolūkio

Trys pagrindiniai veiksniai, nulemiantieji laukų derlingumą

(Atkelta iš 1 psl.).

mėslo. Jau šiais metais mes pagaminsime tiek mėslo, jog kiekvienam ariamos žemės hektarui teks daugiau kaip po 10 tonų.

Mūsų kolūkio laukininkystės brigadų brigadininkai Pranas Kikilas, Jurgis Valeckas moka ne tik gerai organizuoti vietinių trąšų sukupimą, bet ir tinkamai jas pa-

naudoti. Į cukriniams, pašariniams runkeliams, kukurūzams, bulvėms skirtus plotus mėslo daugumoje išvežamas ir apariamas rudenį. Kad mėslo būtų geriau apariamas, prieš ariant jis lėkštinėmis akėčiomis įterpiamas į žemę. Visuomet stengiamės tai padaryti tą pačią dieną, kada mėslo išvežame į laukus.

Būna atvejų, kad į dalį bulvėms skirtų dirvų mėslo vežame ir pavasarį. Čia ji taip pat lėkštinėmis akėčiomis įterpiama į žemę ir, nieko nelaukdam, sodiname bulves. Daug mėslo pas mus lieka ir užimtųjų pūdytų patrešimui.

2. ŽEMĖS ĮDIRBIMAS, SĖJOMAINŲ TAIKYMAS

Pas mus kolūkyje—dvi laukininkystės brigados. Joms vadovauja, kaip jau minėjau, tikrai geri šeimininkai. Abu brigadininkai turi specialų vidurinį išsilavinimą. Kaip mes įsitikinome, žymia daly mi derlių lemia ir žemės įdirbimas, sėjomainų taikymas. Artelėje yra 615 ha ariamos žemės. Kaip paprastai, vieną penktadalį visos ariamos žemės apsėjame dobilais. Dobilienas mes laikome tris—keturis metus. Tai išbandyta, gera priemonė laukų derlingumui padidinti, o taip pat kovai su piktžolėmis. Į dobilienas daugumoje sėjame rugius, sodiname bulves. Darome taip. Birželio pabaigoje, nuėmę derlių arba nuganę dobilienas, gerai išlėkščiuoja-

me žemės paviršių, sunaikiname, išpurename velėną. Jeigu turime mėslo, o jo dažniausiai būna, tai vežame į šias dirvas ir apariame. Antrą kartą ši dirva suariama rugpiūčio pirmoje pusėje. O tokioje dobilienoje žiemkenčiai visada banguoja mūru. Jeigu į dobilienas sodiname bulves, tai mėslo vežame iš rudens ir jį apariame.

Kova už gausų derlių tęsiasi ištisus metus. Jau nuėmę grūdinių kultūrų derlių, mes kovojame už sekančių metų derlių. Pastaraisiais metais kolūkio brigadininkai darbą organizavo taip, jog, tik nuėmus žiemkenčių, visų kitų grūdinių kultūrų derlių, tuojau nuskutamos ražienos. Visos šios dirvos rudenį antrą kartą giliai suariamos. Pas mus rudenį visuomet suariamos ir užimtiems pūdytams skirtos dirvos.

Mūsų žemdirbiai žemę įdirba taip, kad kaip galima anksčiau būtų atliekami visi sėjos darbai. Jau anksti pavasarį, kai tik galima įeiti į dirvą, visus sėjai skirtus plotus nuakėjame lengvomis akėčiomis. Akėjimui taip pat naudojamos valkės. Sėja stengiamės atlikti kuo trumpesniu laiku. Pavyzdžiui, praejusiais metais pagrindinės grūdinės kultūros, cukriniai runkeliai buvo pasėti jau iki Gegužės Pirmosios švenčių.

3. PASĖLIŲ PRIEŽIŪRA

Kitą kartą ir smulkmena turi didelę įtaką derliui. Susiorganizavus kolūkiui, pas mus

nebuvo praktikuojamas pasėlių akėjimas. Dabar pavasarį, kai tik galima įeiti į dirvas, lengvomis akėčiomis nuakėjame kviečius. Pradedame praktikuoti ir rugių akėjimą. Žiemkenčių akėjimas davė teigiamus rezultatus. Lengvomis akėčiomis kolūkiečiai nuakėja ir vasarines grūdines kultūras. Pirmą akėjimą jie atlieka praėjus 2—4 dienoms po sėjos, antrą kartą akėja ma praėjus maždaug dviem savaitėms, kada jau sudygsta javai. Prisilaikant visų agrotechnikos reikalavimų, nuakėjami bei purenami ir kukurūzų pasėlių plotai. Labai atsiliepia derliaus didėjimui daržovių bei cukrinių runkelių purenimas. Prieš užsi-skleidžiant cukrinių runkelių lapams, kada jie purenami jau paskutinį kartą, naudojame specialius kaupikus-gilintuvus, kurie išpureną žemės podirvį. Tas labai gerai atsiliepia į cukrinių runkelių derlingumą.

Pas mus kukurūzai sėjami tik kvadratinio-lizdinio būdu. Tai ir jų pasėlių priežiūra atliekama mechanizuotai, labai mažai benaudodami rankų darbą. Purenimą atliekame skersai ir išilgai. Bendrai, kuo daugiau purensi daržovių, kaupiamųjų pasėlius, tuo bus didesnė nauda.

Artelės nariai didžiuojasi, kad jų laukuose beveik nėra piktžolių. Tai didelis pačių žemdirbių darbo nuopelnas. Ražienų skutimas, pasėlių nuakėjimas, savalaikis darbų atlikimas duoda galimybę išnaikinti iš dirvų visas piktžoles.

Kas naujo saviuokloje?

TURINGA PROGRAMA

Kai tik laukus apgaubdavo vakarės žiemos sutemos, į biblioteką rinkdavosi būriai „Mituvo“ kolūkio jaunuolių. Repetacijos kartais užsitęsavo net iki vidurnakčio. Tačiau vaikinai ir merginos neatlyžo.

— Jei dirbti, tai dirbti, — sakydavo saviuoklininkai. — O apsiuokti prieš žmones negražu.

Ir štai — salė pilnutėlė. Net iš Pandėlio rajono matyti atvykusių vaikinių ir merginų būreliai. Sėdėjo pažiūrėti ir senesnio amžiaus žmonės. Negi nusėdėsi namuose, kai tavo vaikai ar kaimynai vaidina, šoka, dainuoja.

Rašytojos J. Žemaitės komedija „Piršlybos“ susilaukė gausių aplođismentų. Bernadeta Rudinskaitė ir Irena Tamoliūnaitė padainavo keletą lietuvių liaudies dainų, kaip, pavyzdžiui, „Tyli, tyli naktuzėlė“ ir kitas. Ypač šiltai buvo sutiktas kolūkio muzikantas Bronius Pūronas, kuris armonika pagrįso vėją „Sėdėjau aš daržely“, melodiją iš kino filmo „Kareivis Ivanas Brovkinas“ ir t. t.

Kolūkiečiai parodyta programa buvo patenkinti. Belieka jiems palinkėti ir ateityje neužmiršti saviuoklos.

S. Karkliukas

Nuotraukoje: darbininkė L. Sinusovaitė pakuoja kolūkinės vaistinės Vilniaus „Gegužės Pirmosios“ farmacijos fabrike.

M. Baranausko nuotr.

STALINO
KELIU

Bibliotekos draugai

Bibliotekos remontas buvo baigtas, ir vedėjai Reginai Burbaitėi tik dabar prasidėjo darbų įkarštis. Reikėjo plauti grindis, krauti į lentynas knygas, išskalbinti šakius, plakatus. Regina stovėjo vidury kambario ir nežinojo nuo ko pradėti. Bet staiga, atlapindami duris, į vidų įpuola keletas moksleivių.

— Atėjome padėti! Vedėja nustebo: — Kas gi jus siuntė? — Mes patys sugalvojome, — šypsodamasis aiškino penktokas Povilas Pakalnis.

Ilgai tą vakarą bibliotekoje skambėjo moksleivių balsai: mergaitės plovė grindis, valė langų stiklus, berniukai nešiojo iš sandėlio knygas, kabino paveikslus, portretus...

Taip užsimezgė tarp Subačiaus darbininkų gyvenvietės bibliotekos vedėjos Reginos Burbaitės ir vidurinės mokyklos V—VI klasių moksleivių draugystė. Neseniai čia susiorganizavo bibliotekos draugų būrelis, ir dabar P. Pakalnis, L. Barauskaitė ir kiti atvyčiai dalyvauja jo veikloje.

A. Kubilius

Iš redakcijos PAŠTO

NE TAIP ELEKTRA TAUPOMA

Nors dar neseniai Subačiaus geležinkelio elektrinė pradėjo teikti darbininkų gyvenvietės žmonėms elektros energiją, tačiau pro trūkumus, kurių jau pasitaiko, negalima praeiti negirdomis.

Geležinkelio elektrinės monteris A. Jonuška į dešimtis darbo žmonių būtų įvedė elektros laidus. Žinoma, tai gerai, tai jo tiesioginė pareiga. Tačiau kokią teisę turi švaistytis elektros energija elektrinės vyresnysis mašinistas K. Llepa? Neseniai jis savavališkai įvedė elektrą į A. Grybausko, P. Juodzevičiaus ir kitų butus. To dar negana. Pasikvietė jis į talką ir ryšių kontoros radijo mazgo monterį P. Baldauską. Įmdami iš darbo žmonių pinigų, minėti piliečiai dabar savavaliauja visomis išgalėmis.

Reikėtų šiuos neteisėtus moneterius „gelbėti“, o tai, ko gero, visiškai susipainios elektros tinklo laiduose.

K. Žadeikis

MŪSŲ LEPŪNĖLĖ

Mičurino vardo kolūkio trečioje brigadoje gyvena Genė Kručaitė. Tai jauna, sveika mergina. Jos tėvas dirba arklų šeriku. O Genei kaip tik to ir reikia. Žiūrėk, nutvers arklį ir dumia. Ar yra koks reikalas, ar nėra — bile tik jai važinėti, bile tik dykinėti. „Šita mergelė tai jau piršli nesulauks“, — juokiasi kolūkyje jaunimas. Nesijaudina, kad dukra nesima jokio visuomeni naudingo darbo, ir jos tėvai.

Labai blogai, kad Genė iki šiolei nedirba. Toks jos elgesys ne tik jai, bet ir mums, jaunimui, daro nešlovę.

V. Juodukėnaitė

KAI TRAKTORIUS NEKOLŪKIEČIO RANKOSE

Prieš keletą dienų baigiau Pandėlio žemės ūkio mokyklą. Grįžau į gimtąjį „Aukštaičių“ kolūkį, tikėdamasis tuoj pat stvertis jau seniai pamėgto mechanizatoriaus darbo. Nedelsdamas užsukau į kolūkio kontorą. Ten radau kolūkio pirmininką Algį Motkevičių ir traktorinės brigados brigadininką Joną Javalacką.

— Traktoriaus nėra, — pareiškė man pirmininkas. Prisipažinsiu, skaudu pasidaryti. Bet dar skaudžiau buvo, kada sužinojau, jog kolūkis neseniai gavo naują traktorių ir jį už vaišės ir mokėjimą įsiteikti atidavė Vytautui Grybauskiui. Aprūpintas traktoriumi ir nekolūketis Vytautas Burkauskas.

Vl. Jurkevičius

Arabijos jūros pakrantėje, ties Bombėjum, yra didžiuliai marmuro vartai. Šie vartai buvo pastatyti anglų karaliui Jurgiui V, kai jis mūsų amžiaus pradžioje apsilankė Indijoje. Likimas lėmė taip, kad pro šiuos vartus prieš dešimt metų — 1950 m. sausio 26 dieną, — Indiją paskelbus nepriklausoma respublika, išplaukė ir paskutiniai anglų kariniai daliniai.

Balgėsi du šimtmečius trukusi anglų kolonizacija. Ties Indijos vartais jau nėra sustingusių anglų karių. Čia jau nepatrukuoja anglų karo laivai. Šiandien viso pasaulio taiką mylinčios tautos linki didžiai šaliai naujų laimėjimų stiprinant nepriklausomybę, socialinę pažangą, kovojant už senosios šalies jaunystę.

Nuotraukoje: Indijos vartai Arabijos jūroje.

J. Grikenio nuotr.

Nežiūrint į tai, jog „Mituvos“ kolūkio valdyba nesudaro tinkamų sąlygų gyvulininkystės darbuotojams, karvių melžėjos Elzė Marcinkevičienė, J. J. Čiurlytė, Marė Purnaitė dirba labai sąžiningai. Jeigu ir artelės vadovai taip rūpintųsi visuomeninėmis karvėmis, kaip šios melžėjos, tai kolūkis pieno gavyboje pirmautų rajone.

R. Baltaitis

*

Pabandyk kokią nors dieną į parduotuvę nepristatyti pramoninių prekių, maisto produktų — susilauksi rimtų priekaištų. Vartotojas šiandieną reiklus. Diena iš dienos vis geriau ir geriau gyvena darbo žmogus. Gerai aprūpina Kupiškio RTS dirbančius ir apylinkės kolūkių narius čia veikiantį parduotuvę. Joje sėkmingai dirba Julija Barontienė.

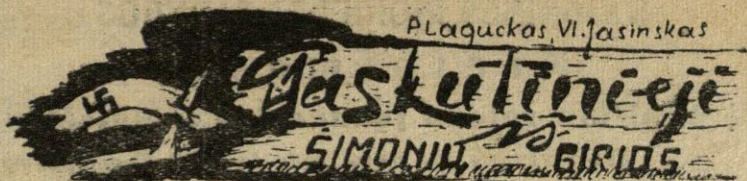
P. Einius

Iš nepaskelbtų laiškų

redakcijai

Laikraščio skaitytojai R. GYLYS, J. VARNĖNAS ir kt. iš Alizavos apylinkės neseniai atsiuntė redakcijai laiškus, kuriuose buvo rašoma, kad į „Žadeikių“, „Gegužės Pirmosios“ ir „Naujo gyvenimo“ kolūkius nebeatsilanko kilnojamas kinas.

Kupiškio rajono kultūros skyrius redakcijai praneša, kad minėtuose kolūkiuose sausio mėnesiui filmų demonstravimas nebuvo užplanuotas, kadangi „Žadeikių“, „Gegužės Pirmosios“ ir „Naujo gyvenimo“ kolūkiuose esančios kino aparatinės neatitinka priešgaisrinės apsaugos reikalavimų. Čia kino filmai bus demonstruojami nuo vasario mėn. pradžios, nes iki šio laiko numatyta pilnai įrengti kino aparatinę.

(Tėsinys. Pradžia Nr. 99(1379).

—35—

1949 metais rugpjūčio mėn. 3 dieną Juodžiūnų kaime buvo užmušti Antanas Pivorlūnas ir jo vienuolikos metų sūnelis Bronius;

1949 metais rugpjūčio mėn. 9 dieną užmušta visai nusenusi moteris Ona Žebrienė iš Starkonių kaimo.

Tai tik maža dalis tų baisių nusikaltimų, kuriuos padarė Gudo gauja...

„Kirvio“ ryšininkai

Viktoras Sabaliauskas savo žodį tesėjo. Vos tik sulaukęs pavasario, jis su pasididžiavimu gyrėsi savo sėbrams:

— Vienu bolševiku pasaulyje liko mažiau. Šianakt su pasauliu atsisveikino traktorininkas Antanas Juodiškis; tai tas komsamolcas, apie kurį aš jums minėjau.

— Bet kas tas didvyris, sutvarkęs jį? — pasigirdo balsai.

— Noriūnietis Gervė... Pasistengė vyras dėl mūsų, dėl mūsų visų laimės ir ramybės...

Taip pat jam pavyko per savo ryšininką Juknevičių susirūti ir pasikalbėti dėl tolesnės veiklos su Vaitiekūnu (Šepetos fabrikas)... Tą patį pavasarį jis susipažino su Gene Kubiliute iš Atkočiškio kaimo. Kazys Kregždė, Sabaliauskas ir Juozas Vasilius („Dainius“), kiekvieną kartą atsiradę Atkočiškyje, nepraleisdavo progos neaplanke savo ryšininkės. Mergina jiems pranešdavo apie tai, kokie svetimi žmonės yra kaime, ar nėra kartais už-

—36—

sukusių liaudies gynėjų. Kai dėl palaikymo ryšių tarp gaujų, tai Kubiliutė visuomet juos užtikrindavo:

— Jei tik panorėsite, visuomet galėsite su jais susirašinėti, o taip pat ir susitikti... Rasiu aš ir „Eskimą“, ir „Mokytoją“!

1949 metų birželio mėnesį iš 28 į 29 naktį Sabaliausko gauja žvėriškai nužudė Rudilių kaimo gyventoją Algirdą Baniūkštį. Apsistojus dienoti Vidugirių girioje, savo sėbrams Sabaliauskas porino:

— Tai tik pradžia, ponai! Į Rudilių kaimą mes dar grįšime, per daug ten bolševikėlių priviso. Negalima leisti jiems veistis nei už jokių pinigų! O be to, reikia vieną sykį pamokyti ir visus driskius...

Bergždžios pastangos

Už lango nusileido tylus 1950 metų balandžio vakaras. Į trobą susirinko visa Dundulio šeima. Pats Antanas Dundulis traukė suktinę ir ruošėsi gulti, tačiau dvi jaunos, aukštos, laibos it nendrės dukrelės nei negalvojo dar apie miegą. Kitkuo buvo susirūpinęs ir žentas — Felicijos vyras Algirdas Balčiūnas. Kaip visada paskutinė į lovą, apie krosnį sukiojosi apie penkiasdešimt metų tamsiaplaukė, tik viena kita sidabro gija papuošta galva Dundulienė. Pagaliau, pavargęs po dienos darbų, Antanas Dundulis palinkėjo visiems geros nakties, ir pats — kresnas, stiprus, praplikusia kaktą penkiasdešimt trijų metų vyras, išpėdino koridorium gulti.

—37—

Už langų visiškai sutemo. Tačiau Antanas Dundulis dar nemiegojo. Daug darbų buvo padaryta, bet dar daugiau jų laukė ateityje. Nejuokai būti kolūkio pirmininku, kai kolūkis vos pirmus žingsnius žengia. Turtin-gesni net iš tolo kolūkio kratosi. O neretai vienas kitas ir visai subūria, net banditais žada užsiundyti. Apie viską reikėjo pamąstyti, pagalvoti. Juk rytą reiks dirbti, vadovauti žmonėms, mokėti ką atsakyti, nurodyti...

Staiga jam nudiegė širdį: aplink trobą girdėjosi slampinėjant žmonės. Nespėjo jis dar susivokti, o laukijas duris jau daužė sunkūs, grėsmingi smūgiai. Baisi nuojauta meste jį išmetė iš lovos. Pripuolė prie durų, prie lango — visur lauke matėsi ginkluotos, neatpažįstamos šmėklos. „Štai ir sulaukei, seni, galo, — dėbelėjo nudeginanti smegenis mintis. — O nemaniau, kad taip greit... Balandžio 14, balandžio 14... O kiek dar darbo laukia“.

Dundulis suprato, kad pabėgti pro langą — nepa-

bėgsi, taip pat nėra kur ir pasislėpti — norės, visada suras. O čia už durų riksmas vis stipresnis, vis piktesnis.

—Leiskit! Milicijos pradėjot bijoti! — kažkas šaukia, daužydamas duris.

(B. d.).

**STALINO
HELIU**

3 psl. 1960 m. vasario 3 d.

RAJONINĖS PIONIERIŲ TARYBOS

Kreipimasis

Į Kupiškio rajono jaunuosius leniniečius

Mes gyvename tuo metu, kada tarybinė liaudies, Komunistų partijos vadovaujama, vykdo didingą septynmečio planą. Šiandien kolūkiuose, įmonėse ir fabrikuose kuriasi komunistinio darbo brigados. „Gyventi ir dirbti komunistiškai“ — taip nusprendė mūsų vyresnieji draugai komjaunuoliai.

Mes, pionieriai, negalime stovėti nuošalyje. Todėl mes kreipiamės į jus, jaunieji draugai, kviesdami įsijungti į patriotinį pionierių timūričių sąjungą.

Kas yra timūrietis?

Timūriečių laikomas tas, kuris myli darbą ir savo darbą teikia džiaugsmą žmonėms.

Timūriečiai — jaunieji savo miesto šeimininkai. Jie prižiūri žaliuosius sodinius, palaiko tvarką kiemuose ir gatvėse, aikštelėse, soduose. Jie tvarko savo kiemus, žiemą valo sniegą, budi gatvėse, kino teatruose.

Timūriečiai myli savo mažuosius draugus. Jie įrengia vaikų aikštelės, šefuoja vaikų darželius, gamina jiems žaisliukus.

Timūriečiai šefuoja kolūkius, padeda jiems nuimti derlių, ruošia meno saviveiklos pasirodymus.

Jie žino miesto darbininkų gyvenimą.

Timūriečiai mėgsta dainuoti, žaisti, linksintis, sportuoti. Jie eina į žygius, mokosi signalizuoti vėliavėlėmis, žino Morzės abėcėlę, orientuojasi vietovėje, kuria laužus, stato palapines.

Bet kuriuo metu, dieną ar naktį, per pūgą ar per lietį, timūrietis padeda draugui.

Šį rajoninės pionierių Tarybos kreipimąsi rekomenduojame apsvarstyti pionierių draugovėse, būriuose, organizuoti pokalbius kiekvienoje klasėje ir sudaryti timūričių grupes bei būrius. Į timūričių grupes, būrius įeina darbštūs, pavyzdingi, aktyvūs pionieriai — visuomenininkai.

Timūričių būriai mokyklose sudaro timūričių draugovę. Jai vadovauja draugovės štabas, kurį sudaro timūričių būrių vadai.

Timūričių draugovės štabas palaiko nuolatinį ryšį su miesto timūrinio judėjimo štabu per savo įgaliotinį (ryšininką).

Brangūs draugai, mes tikimės, kad jūs palaikysite patriotinį timūričių judėjimą ir suprasite šio uždavinio svarbą, aktyviai įsijungsite į timūričių gretas.

Rajoninė Pionierių Taryba

Visasąjunginė moksleivių konferencija

(ISPŪDŽIAI)

Sausio 2—8 d. d., moksleivių žiemos atostogų metu, Maskvoje vyko II Visasąjunginė turistų pionierių moksleivių konferencija. Joje dalyvavo ir mūsų respublikos delegacija, sudaryta iš dešimties respublikos mokyklų moksleivių. Jų tarpe teko būti ir man.

Mūsų būrelis, vadovaujamas mokytojo V. Maulliaus, iš surinktos medžiagos, į kurią įėjo revoliucinė medžiaga, archeologiniai radiniai, įvairūs senovės daiktai ir įvykdytas Šepetos durpyno mokslinis darbas, sudarė parodėlę. Ši parodėlė buvo eksponuojama Maskvoje. Visą mūsų respublikos jungtinę parodėlę buvo įvertinta labai gerai.

Konferencijos metu sužinojome daug naujo apie turistinį darbą. Visos žinios, gautos konferencijoje, perduotos „Moksleivių namų“ ir VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos XI b kl. moksleiviams.

STALINO KELIU

4 psl. 1960 m. vasario 3 d.

durinės mokyklos turistiniams būreliams.

Mūsų, Lietuvos delegacijoje buvo 10 moksleivių. Grupę vadovavo žinomas turistinis E. Ingaunis. Tuo pat grupėje išvykavo draugiškos nuotaikos. Pradėjo dalintis turistinio darbo patirtimi, vieni kitiems pasakojome apie mokslo. Ši jaunatviška draugystė ugnelė ir bendras visų delegacijų tikslas mums greit padėjo susidraugauti su kitų respublikų, sričių, miestų delegacijomis.

Glaudžioje draugystėje mes sostinėje praleidome septynias dienas. Aplankėme daug muziejų, pabuvome Lenino kalnuose. Taip pat buvome Lenino ir Stalino mauzoliejų.

Kur tik mes lankėmės — ar Tretjakovo galerijoje, ar stebėjome rubino žvaigždėmis pasipuošusį Kremlių, mus visur lydėjo draugiški, nuoširdūs maskviečių žvilgsniai.

...Pagaliau atsisveikiname. Tvirti rankų paspaudimai. Pro vagono langus prabėga paskutiniai Maskvos priemiesčių žiburiai...

R. Katinas

VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos XI b kl. moksleivis

TAI ATSIKIO mūsų kaimynystėje, Pasvalyje...

Drebindami drėgnas bažnyčios sienas, gaudžia vargonai. Suklupusios moterėlės meldžiasi į nukryžiuotąjį, gailisi už nuodėmes. Sugriaužia kunigo balsas, į jį atsako liūdna, tęsiama melodija vargonininkas, įvairiais balsais pragysta moterys. Pagaliau rožančius atgiedotas. Tamsiais šešėliais žmonės skirstosi.

Prie Marijos altoriaus — Vytautas Kėkštas. Tai — vargonininkas. Sudėjęs rankas, pakėlęs į „šventą panelę“ apsiblaususias akis, vaikas vis dar neatsimeldžia, vis dar negali atsitraukti nuo altoriaus. Pagaliau pakyla ir skubiu žingsniu išeina...

Tą patį vakarą iš darbo jaunimo vidurinės mokyklos išėjo aštuoniolikos metų šviešiaplaukė mergina.

— Iki rytojaus, Birutė! — atsisveikindamos pamoko jos draugės.

— Iki!..

Komjaunuolė Birutė Ramanauskaitė skubėjo namo. Namuose viena motina. Juk jai nuobodu be jos. Birutė — visos jos džiaugsmas, visa paguoda. Kažkada, labai seniai, dar buvo tėvas, bet jį vokiečiai sušaudė... Nepamena jo Birutė, nes gimė tada, kada jos tėvas persautą krūtine paskutinį kartą užmerkė akis. Daug ašarų tada išliejo jos motina, dar daugiau patyrė vargo, pasilikusi su mažyte dukrele ant rankų... Tačiau Birutė išaugo. Motina didžiavosi ja — dukra mėgo ir dirbti, ir mokytis. „Aukso rankas turi Birutė“, — gėrėjosi mergina kaimynai. Ir jie neklydo.

Išėjusi iš miesto, Birutė dar labiau ėmė skubėti. Greitai temo. O rudenį būdingi tamsūs vakarai, juodos it derva naktys. Praeidama pro buroko lauką, mergina priešpriešais susitiko ateinantį vargonininką Vytautą Kėkštą. „Keistas žmogus, vis naktimis“, — pagalvojo praeidama mergina. Staiga ji pajuto, kad stiprios vyriškos rankos suspaudė jai gerkle ir ėmė smaugti. Dusdama Birutė parkrito ant kelio. Dvėsuodamas, kriokdamas dievo tarnas nutempė pridusią merginą į buroko lauką. Paskui įsiau drinusio ištvirkėlio

SUPERKAMOS PAKULOS

Neminint įvairių kitų žaliavų, Kupiškio rajkoopsajungos paruošų skyrius taip pat superka ir pakulas. Jos — labai vertingi žaliava mūsų pramonei. Kolūkiams už pristatytas pakulas mokama po 2 rb už kilogramą. Tačiau pakulų supirkimas kol kas vyksta nepatenkinamai, nes kai kurie vadovai, atrodo, reikiama įvertinti jų reikšmės, abejojai žiūri į jų pardavimą. Rajkoopsajungos paruošų skyrius skatina visų kolūkių valdybas apskaičiuoti turimus pakulų išteklius ir juos pristatyti valstybei.

A. Tautvydas

Rajkoopsajungos valdytojo pavaduotojas paruošoms

ŽUDIKAS BAŽNYČIOJE UŽ VARGONŲ

rankos ėmė plėsti nuo merginos drabužius...

Po to vargonininko rankoje blykstelėjo peilis. Puse gyvę merginą apėmė siaubas. Staiga ji pajuto baisų skausmą ir neteko sąmonės. Antru peilio smūgiu dievo tarnas užgesino joje gyvybę.

Veitui tą vakarą begrižtančios dukters laukė motina. Mirusieji negrižta.

Ir vėl, drebindami šerkšno nubaltintas bažnyčios sienas, griau dėjo vargonai. Vėl rinkosi pamaldžios moterėlės, o tie patys vargonininko pirštai, kurie ką tik... dar vakar buvo aplipę nekaltos merginos krauju, laktė po klavišus, liedami gaudžias bažnytines melodijas. Žmonės meldėsi. O vargonininkas vis grojo ir plyšavo giesmes. Ir ko gi negiedoti, juk dievas visus „griekus“ atleidžia! Žu dyk, plauk, prievartauk, o paskui nueik prie klausyklos, ir vėl būsi nekaltus kaip avinėlis... Iš tiesų „geras“ dievulis! Bet juk dar yra teisingumo balsas. Ar nesugriaudės perkūnu tik? Ne, Kėkštas nebijojo. Juk jis visas kraujo dėmes nuo drabužių nutrynė. Visą naktį jis prkaitavo prie savo drabužių.

Batus, aptryškusius krauju, teko net sunaikinti. Ne, Kėkštas žmonių balso nebijojo. Juk kiek karštų maldų jis sukalbėjo, kad dievas atitolintų nuo jo teisingumo ranką!.. Išeidamas iš bažnyčios, vargonininkas užgirdo senyvos moterėlės balsą: — Šiandien Birutė laidos... Tikras angelukas, veidelis baltas, baltas... Dar gražesnė pasidariusi... Tačiau vargonininkui nesudrebėjo širdis. Jis net nusprendė Birutę palydėti į paskutinę kelionę...

Motina prie žiojėjančios duobės liejo ašaras. Fašistai jai atėmė vyrą, o dievo tarnas — dukrą, beveik kūdikį. Tačiau ji nežinojo tada dar, kad šalia jos ramiai niekšo veidu stovėjo jos dukters žudikas. Ne, ji to dar nežinojo!

— O dieve, dieve, — gražė rankas vos nealpdama motina.

Sunki žemė ėmė kristi ant karsto. Bum, bum, bum, bum atsiliopė karstas. Žmonių akyse drebėjo ašaros. Bet žudiko, atslinkusio nuo bažnyčios vargonų, akys net nemirksėjo.

Bet štai po kelių dienų trenkė perkūnas! Jis negalėjo netrenkti! Maldos, pasirodo, nepadėjo.

— Jūs areštuotas, — pristatė prie žudiko milicininkas.

Nors ir kaip Kėkštas nuo drabužių bandė pašalinti kraujo dėmes, bet kraujo nenušlėps... Mirusios merginos rankoje buvo rasta kuokštė plaukų. Birutė iš paskutiniųjų gynėsi. Tai buvo Kėkšto plaukai... Diena po dienos vis labiau atsiskleidė kruvini vargonininko darbai.

Ir štai nusikaltėlis teisiamųjų suole. Salė, sulaukusi kvapų, laukia nuosprendžio. O štai ir jis:

—...nuteisti aukščiausiąja bausme — sušaudyti...

Salė lengviau atsidūsta.

— Gerai niekšui, — sako moterėlės.

— Gerai... — pritaria vyrai. Be abejo, nuosprendis teisingas. Žudikui negali būti vietos dorų žmonių tarpe. Nors religijos tarnas-kunigas ir atleido jam nuodėmes ir, gal būt, danguje jam parengtas krėslas, kaip kad sako kunigai, bet mūsų visuomenėje tokioms būtybėms vietos nėra.

Štai koks niekšas sėdėjo bažnyčioje už vargonų.

K. Lunius

Kupiškio rajono liaudies teisėja

Redaktorius S. Zauka

1960 m. sausio 29 d. Kupiškėje pamestas moteriškas rankinis laikrodys. Radusiam pranešti Jonušytei Pranei, Ambrazo d., gyv. „Sakalo“ kolūkyje, Bočiupio km., arba redakcijai.

Pil. Barkevičius Jonas, Antano s., gyv. Kupiškio raj., „Salamiesčio“ kolūkyje, Tuitų km., iškelė ištuokos bylą pil. Barkevičienei Bickutei Broni, Adelės d., gyv. Kupiškio raj., „Žadeikių“ kolūkyje, Girsteikių km.

Bylą nagrinės Kupiškio rajono liaudies teismas.

Šepetos durpių-kraiko gamyklos darbuotojai giliai užjaucia

Kručiūnų Stasė,

Jos mylimai motinai mirus.

Šepetos durpių-kraiko gamyklos dirbantieji giliai užuojautą reiškia

Jankauskui Broniui

dėl jo mylimo tėvelio mirties.

Rajono vietinio ūkio valdybos darbuotojų kolektyvas reiškia giliai užuojautą buhalterui

Kavoliūnienei Genai,

Jos mylimam tėveliui mirus.

Rytoj, poryt k. t. „Aušra“ žiūrėkite naują meninį kino filmą „VASILIJUS SURIKOVAS“.

Nuotraukoje: kadras iš kino filmo „VASILIJUS SURIKOVAS“.